

משנה
חמש נשים נפרדות
שלכל אחד בן ודאי
ובן שהתערב עם בני משאר 5

ואז מתו הבנים המסופקים
ומשאר הבנים הודאיים
והם לא יודעים מי אח שלהם

ת"ר
(לפי רב ספרא)
יש שני מצבים
בהם
חלק מהאחים לא יכולים לייבם
אלא רק לחלוץ

1. הוא אח מהאימא של אח מסופק
אם אח וודאי
למשל:
רחל היתה משואה לרואבן
ונולד בן וודאי (יוסף)
ואח"כ התחתנה עם בעוז
ונולד בן מסופק

2. אם אחד מהבנים
כהן
יש איסור דרבנן לכהן
לשאת חלוצה
אלא יחלוץ ולא ייבם

ואם כל הבנים
או אחים מהאם או כהנים
כולם יחלצו ולא ייבמו

אבל יש גם דרך "לייבם":
כל אחד יחלוץ ל4 משים
ואחר כך ייקח את ה5:
כייבום (אם במקרה היא היבמה).
או בקידושין (אם היא יבמה של אח אחר, שכבר חלץ לה)

ולמה לא שאחד
"יבם את כולן?"
! כדי לתת מקום לסיכוי
שכולם באמת כן ייבמו
את היבמות שלהם

ת"ר
ילדים שהתערבו
וכל האחים צריכים לחלוץ
לכל המשם מספק
ולא יכולים לייבם
כי היא ספק אמו/אחות/בתו

אמו
היו שני זוגות נפרדים
(יעקב ורחל, רואבן וחנה)

ולמה שני בנים ודאיים
(יוסף ליעקב ורחל, חזרון לרואבן וחנה)
ושני בנים מסופקים

הבעלים מתו
וכל בן (ודאי) משא את האימא השנייה
(יוסף את חנה, חזרון את רחל)

ואז גם הבנים הודאיים
מתו (יוסף, חזרון)

האחים (המסופקים) של יוסף וחזרון
צריכים לייבם את המשם

הבעיה
הם לא יודעים מי אח של מי
ואם ייבמו את השנייה
(אח של יוסף את רחל ואח של חזרון את חנה)
זו אימא שלהם!

אם שניים מתו
כמו במשנה - השניים הנותרים צריכים
לעשות חליצה/ייבום לשניהם
כי אולי זה אחיו ואולי זה אחיו

האם ניתן גם
לייבם מספק?
העיקרון

דור 2 מותר לשאת את דור 3
מותר לשאת את אשת
בן אחיו

דור 3 אסור לשאת את דור 2
אסור לשאת את אשת
אחי אביו

משנה
בן של סבתא (דור 2)
התערב עם נכד של הסבתא (דור 3)
(הבן של כלתה)
ולכל אחד יש אח וודאי

מתו הספקות
בן הזקנה (דור 2)
יכול לייבם מספק
או שהיא אשת אחיו (דור 2) ומותרת (ייבום)
או שהיא אשת בן אחיו (דור 3) וגם מותרת

בן הכלה (דור 3) רק חולץ ולא מייבם
כי או שהיא אשת אחיו (דור 3) ומותרת (ייבום)
אבל או שהיא אשת אחי אביו (דור 2) ואסורה

מתו הודאים
("הכשרים")
אז להפך
את אשת בן הזקנה (דור 2) רק חולצים
כי אחד מהם הוא דור 3,
והיא אסורה (אשת אחי אביו)

את אשת בן הכלה (דור 3) אפשר לייבם
כי גם אם היא אשת בן אחיו (הוא דור 2 והיא 3)
- זה מותר

למה קוראים לוודאים
"כשרים"?
האם המסופקים
אינם כשרים?
רב פפא
אכן גורסים
"הודאין"

כשעושים ייבום
צריך לעשות דווקא לפי הסדר במשנה
קודם אחד יחלוץ
כדי לשחרר אותה לחתונה רגילה)
ורק אח"כ השני ייבם

אגב
בלי קשר לייבום
(מקרה ב במשנה)
בן כהנת וכן שפחה שלה שהתערבו

מה מותר?
ומה אסור?
לא מיטמאים למתים, שמא כהן
(אך לא לוקים אם נטמאו
כי לא לוקים על ספק)
לא מתחננים כלל
(כי עם ישראלית א"א כי אולי הוא עבד
ועם שפחה א"א כי אולי הוא כהן)

הגדילו
(והאבא מת, והכהן האמיתי
ירש את העבד האמיתי)
כל אחד משחרר את השני,
ועכשיו כל אחד ספק כהן ספק ישראל

המוציא מחברו עליו הראיה
כבר לא מקבלים תרומה או קודשים
באיורים הולכים לחומרא
וכבר לא אוכלים תרומה וקודשים

מצד שני
גם להם יש טענת
המוציא מחברו עליו הראיה

לא צריכים לתת תרומה
והבכור ירעה עד שיסתאב
ויאכלו אותו

כי במקומו של ר"י
מי שבא לקחת תרומה לבד מניחים שהוא כהן
(מעלין מתרומה ליוחסין)
לכן צריך לבוא עם האדון
שיבינו שהוא רק אוכל בתור עבד

מחלוקת
העבד צריך לבוא עם רבו
ר"י
כי במקומו של ר"מ
לא מעלין מתרומה ליוחסין
אז אין חשש שיכול לקחת לבד

מה עדיין גויים
עבד ושפחה כנעניים
עם שני ילדים נמכרו
ילד אחד התגייר
הטביל את ההורים לעבדות
ונולד עוד ילד

שחרר האדון הישראלי את השפחה
(עכשיו היא גרה)
ובא עליה העבד
(בעלה)

שחרר גם את העבד
והתחתנו

שחרר את השפחה
(היהודיה)
משא אותה
ובזה שיעבד את נכסיו לכתובת אישה

אגב
ת"ר
אדם קנה עבד ושפחה שיש להם בן
(אך את הבן לא קנה)

מה החידוש?
השעבד משועבד לכתובה?

הבעל נפטר.
והאישה גובה מהנכסים המשועבדים שאצל הבן
כך שהבן צריך למכור את אביו
כדי לשלם על כתובת אמו

אח"כ נתן במתנה את נכסיו לבנה
(כולל בעלה לשעבר, העבד
שמשועבד לכתובה)

עבד נחשב קרקע
ומשתעבד לחוב הכתובה

כר"מ
(זוהי המשך הברייתא הקודמת)
עבד נחשב מטלטלים לגבי חובות
אלא שר"מ גם מטלטלים
משתעבדים לכתובה

מה החידוש?
השעבד משועבד לכתובה?

הבעל נפטר.
והאישה גובה מהנכסים המשועבדים שאצל הבן
כך שהבן צריך למכור את אביו
כדי לשלם על כתובת אמו

אח"כ נתן במתנה את נכסיו לבנה
(כולל בעלה לשעבר, העבד
שמשועבד לכתובה)

שחרר את השפחה
(היהודיה)
משא אותה
ובזה שיעבד את נכסיו לכתובת אישה

אגב
ת"ר
אדם קנה עבד ושפחה שיש להם בן
(אך את הבן לא קנה)

מה החידוש?
השעבד משועבד לכתובה?